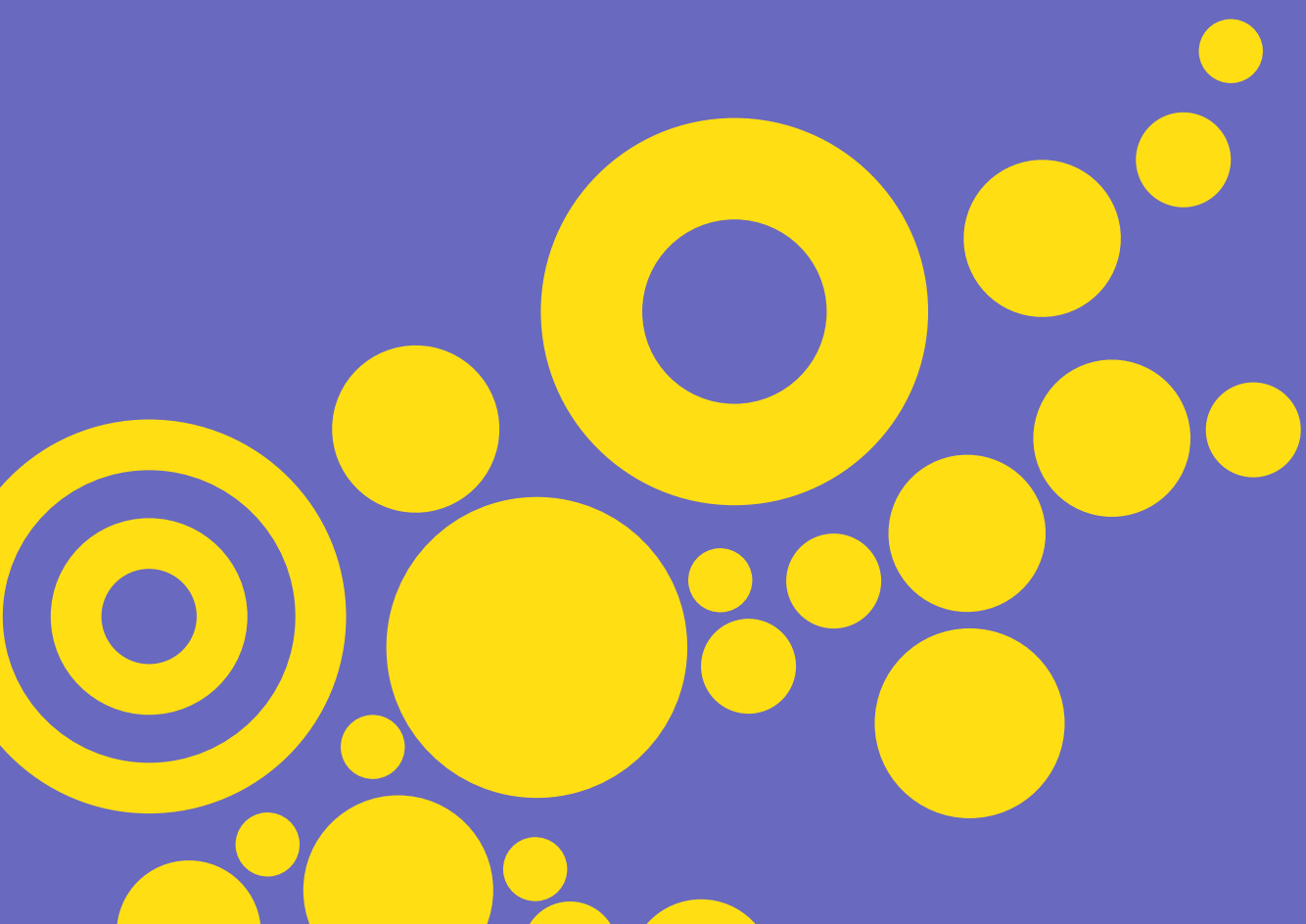

Огляд законодавства щодо останніх змін

у нормативно-правових актах, програмах допомоги, підходах та порядку здійснення виплати, що стосуються внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від збройної агресії російської федерації проти України

Жовтень 2022 року

Огляд законодавства щодо останніх змін у нормативно-правових актах, програмах допомоги, підходах та порядку здійснення виплати, що стосуються внутрішньо переміщених осіб та населення, постраждалого від збройної агресії російської федерації проти України

У періоді, що оглядається, в законодавстві України відбулися такі зміни:

1. Затверджено механізм, що допоможе студентам контрактної форми оплати, які втратили платоспроможність, продовжити навчання.
2. Запроваджено особливий порядок зарахування до вищих навчальних закладів вступників з окупованих та прилеглих до зони бойових дій регіонів.
3. Змінено порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам.
4. Визначено порядок надання відстрочки за платежами за державними кредитами внутрішньо переміщеним особам, учасникам антитерористичної операції та/або учасникам проведення Операції об'єднаних сил на придбання житла в разі знищення чи пошкодження житла, придбаного за рахунок кредиту.
5. Визначено процедуру припинення трудового договору в разі смерті роботодавця - фізичної особи або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою.
6. Встановлено особливості поновлення виплати пенсій на деокупованих територіях.
7. Внесено зміни до порядку здійснення реабілітаційних заходів на час воєнного стану.
8. Оновлено перелік поважних причин неприбуття чи несвоєчасного прибуття військовозобов'язаного до територіального центру комплектування та соціальної підтримки для призову на збори.
9. Внесено зміни до порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб.
10. Уточнено порядок підтвердження стажу для призначення пенсій.
11. Реформа у сфері житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг.
12. Зміни у сфері військового обліку жінок.
13. Оновлено перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні).
14. Прийнято Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» в новій редакції та внесено зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».
15. Надання статусу учасника бойових дій добровольцям.
16. Зростає вартість термінового оформлення внутрішнього і закордонного паспортів.
17. Впровадження експериментального проєкту щодо оформлення на території України посвідчення особи на повернення в Україну.
18. Деякі питання реалізації актів законодавства у сфері міграції в умовах воєнного стану щодо чинності документів, що посвідчують особу, строк дії яких сплинув після введення правового режиму воєнного стану.
19. Деякі питання використання коштів для задоволення потреб евакуйованих осіб та осіб, які проживають у деокупованих населених пунктах.
20. Зміни до процедури продовження строку дії закордонних паспортів, вклеювання в них фотокарток дітей.

1. Механізм, що допоможе контрактикам, які втратили платоспроможність, продовжити навчання

Восьмого (08) жовтня 2022 року Постановою № 1138 Кабінет Міністрів України затвердив [Порядок та умови надання закладам вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки, компенсації витрат на підготовку фахівців, які навчаються за рахунок коштів фізичних осіб](#), місцем реєстрації проживання яких є території, розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають (перебували) в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), і які станом на 30 червня 2022 р. мають заборгованість за надані закладами вищої освіти освітні послуги, що виникла через збройну агресію російської федерації проти України.

Компенсацію надають закладам вищої освіти з метою погашення заборгованості фізичних осіб, місцем реєстрації проживання яких є території, розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають (перебували) в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), та які одночасно відповідають **таким вимогам**:

1

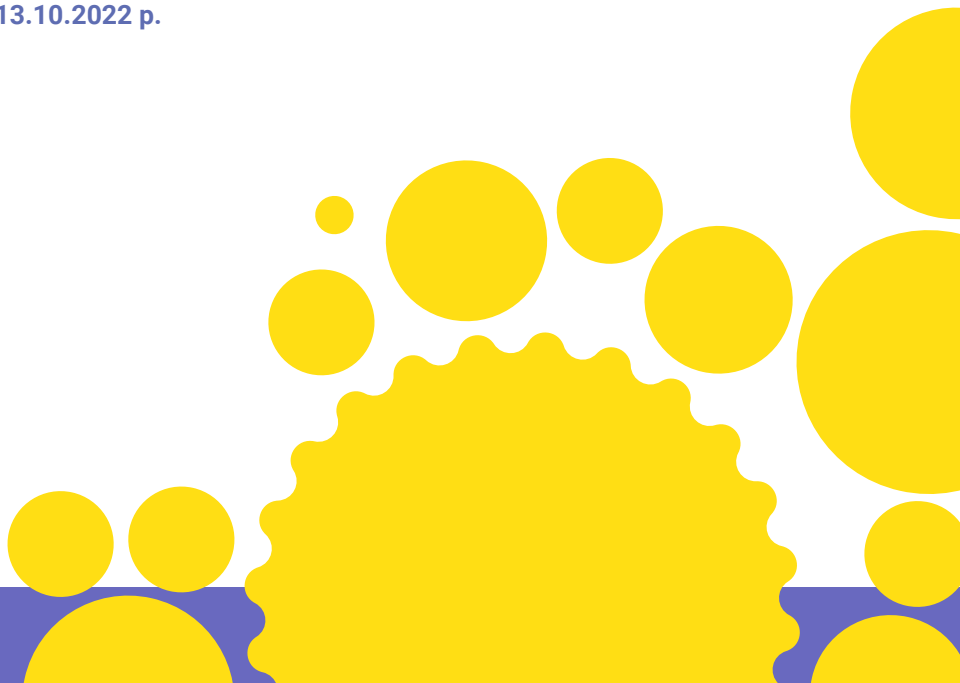
до 24 лютого 2022 р. уклали відповідно до ст. 44 Закону України «Про вищу освіту» договір між закладом вищої освіти та фізичною особою, яка замовляє платну освітню послугу для себе або для іншої особи, беручи на себе фінансові зобов'язання щодо її оплати, на підготовку здобувачів вищої освіти освітніх ступенів молодшого бакалавра, бакалавра або магістра;

2

в умовах воєнного стану втратили платоспроможність у частині здійснення відповідно до договору оплати за платну освітню послугу, яку надавав заклад вищої освіти у другому семестрі 2021/22 навчального року, внаслідок чого станом на 30 червня 2022 р. утворилася дебіторська заборгованість відповідного закладу вищої освіти, що включена до його звіту про заборгованість за бюджетними коштами за I півріччя 2022 р., поданого в установленому порядку до Казначейства.

Для надання компенсації відповідно до цих Порядку та умов, втратою платоспроможності особи вважається наявність середньомісячної суми доходів на одну особу (сім'ї здобувача вищої освіти, сім'ї батьків здобувача вищої освіти та фізичної особи, яка уклала договір), що не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, встановленої Законом України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» станом на 1 січня 2022 року, тобто 6500 грн.

Постанова набрала чинності 13.10.2022 р.

2. Особливий порядок зарахування до вищих навчальних закладів вступників з окупованих та прилеглих до зони бойових дій регіонів

Восьмого (08) жовтня 2022 року Постановою № 1137 Кабінету Міністрів України також було затверджено [Порядок зарахування деяких категорій вступників у 2022 році](#). Ним визначені особливості зарахування осіб, які проживають на тимчасово окупованій російською федерацією території України, або місце проживання яких зареєстровано (задекларовано) на особливо небезпечній території, для здобуття вищої, фахової передвищої освіти.

Також цей Порядок поширюється на осіб, які переселилися з тимчасово окупованої російською федерацією території України після 01 січня 2022 року.

Зарахування вступників для здобуття ступенів молодшого бакалавра, бакалавра, магістра та здобувачів фахової передвищої освіти, зокрема за кошти державного бюджету здійснюється з урахуванням таких особливостей:

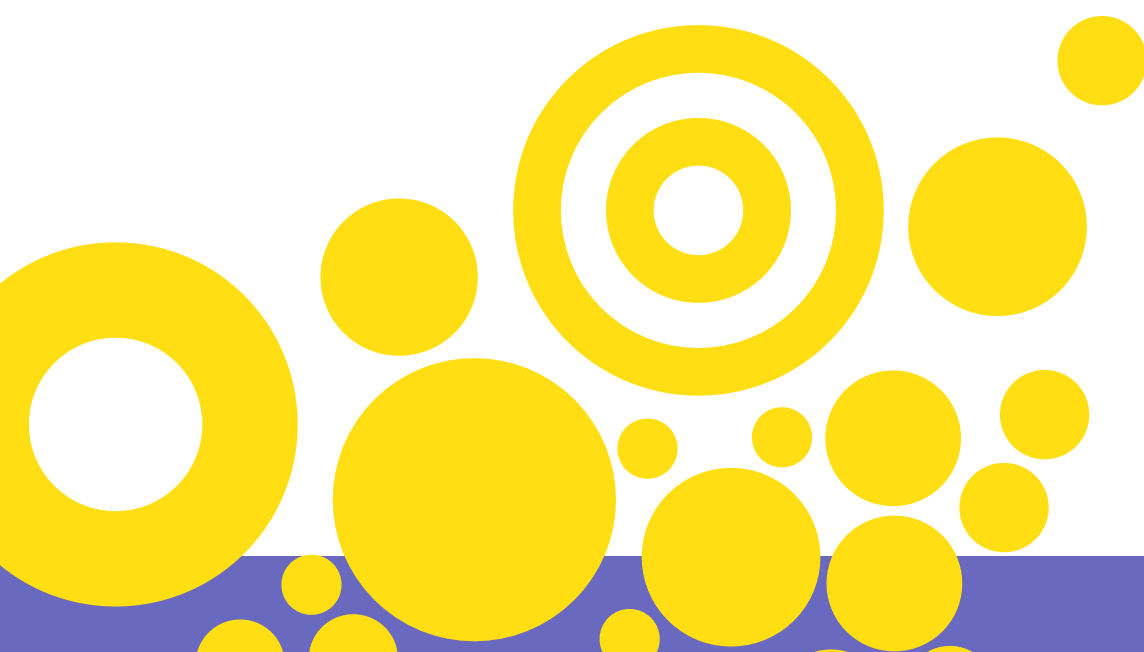
4.

1

У разі відсутності у вступника документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» – на підставі свідоцтва про народження, виданого уповноваженим органом державної реєстрації актів цивільного стану або компетентним органом іноземної держави за умови його легалізації у встановленому законодавством порядку та письмового зобов'язання здійснити оформлення документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого зазначеним Законом, протягом 6 місяців з початку навчання.

2

У разі відсутності у вступника військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, для призовників – посвідчення про приписку до призовних дільниць) – на підставі письмового зобов'язання здійснити оформлення військово-облікового документа протягом шести місяців від початку навчання.

3. Змінений порядок надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам

14 жовтня 2022 року Постановою № 1168 Кабінету Міністрів України були внесені **зміни** до **Порядку надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам**, а саме запроваджено вибіркову перевірку фактичного місця проживання/перебування внутрішньо переміщеної особи (ВПО), що проводиться за рішенням керівника (заступника керівника) територіального органу Національної соціальної сервісної служби України (Нацсоцслужба) відповідно до сформованих з використанням Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб, списків, наданих Нацсоцслужбою її територіальним органам.

За відсутності внутрішньо переміщеної особи за фактичним місцем проживання/перебування посадова особа територіального органу Нацсоцслужби робить відповідний запис в акті й залишає внутрішньо переміщеній особі повідомлення про необхідність протягом десяти календарних днів прибути до органу соціального захисту населення за місцем перебування на обліку для проходження ідентифікації.

Посадова особа територіального органу Нацсоцслужби протягом одного робочого дня передає акт органу соціального захисту населення за місцем перебування на обліку ВПО.

Якщо внутрішньо переміщена особа протягом десяти календарних днів не прибула до органу соціального захисту населення, орган соціального захисту населення приймає рішення про припинення надання допомоги на проживання з наступного місяця.

5.

Також цією **Постановою** були продовжені строки для отримання допомоги ВПО, яка подала заяву до 30 квітня 2022 р. та не отримала допомогу. Тепер такі особи мають право звертатися із заявою до органів соціального захисту населення особисто чи засобами поштового зв'язку до 1 грудня 2022 року.

Постанова набрала чинності 20.10.2022 р.

4. Порядок надання відстрочки за платежами по державним кредитам внутрішньо переміщеним особам, учасникам антитерористичної операції та/або учасникам проведення Операції об'єднаних сил на придбання житла в разі знищення чи пошкодження житла, придбаного за рахунок кредиту

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 р. № 1153 доповнено **Порядок** використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення Операції об'єднаних сил (ООС) на придбання житла пунктом 23-1 такого змісту:

«23-1. Знищення або пошкодження житла, придбаного за рахунок кредиту, що відбулося починаючи з 24 лютого 2022 р. внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, є підставою для надання позичальнику відстрочки за платежами з погашення кредиту, протягом якої позичальник може звільнитися від сплати платежу з погашення кредиту та сплати відсотків за користування кредитом, за умови, що такий позичальник подав інформаційне повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, відповідно до **Порядку подання інформаційного повідомлення про пошкоджене та знищене нерухоме майно внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2022 р. № 380.

Умови, що передбачають надання позичальнику можливості відстрочки за платежами з погашення кредиту, діють з моменту знищення чи пошкодження об'єкта нерухомого майна та встановлюються після звернення позичальника (члена сім'ї, представника позичальника) і надання ним відомостей про реєстрацію поданого позичальником інформаційного повідомлення або акта, звіту та інших документів, складених користувачами Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією Російської Федерації, відповідно до зазначеного Порядку».

Також змінами передбачено, що в разі знищення нерухомого майна, придбаного за рахунок пільгового державного кредиту, така відстрочка встановлюється до моменту отримання позичальником компенсації (відшкодування майнової шкоди) за знищений об'єкт нерухомого майна в порядку, визначеному законодавством.

Якщо підставою для надання позичальнику відстрочки за платежами з погашення кредиту є пошкодження об'єкта нерухомого майна, така відстрочка надається строком до одного року з можливістю пролонгації такого строку згідно з внутрішніми правилами фінансової установи».

Постанова набрала чинності 15.10.2022 р.

5. Припинення трудового договору у разі смерті роботодавця - фізичної особи або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою

14 жовтня 2022 року Постановою Кабінету Міністрів України № 1172 визначено процедуру припинення трудового договору в разі смерті роботодавця - фізичної особи або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою.

Для припинення трудового договору працівник подає в електронній або паперовій формі до будь-якого центру зайнятості:

- заяву про припинення трудового договору;
- копії документів, що підтверджують смерть роботодавця або набрання законної сили рішенням суду про визнання такої фізичної особи безвісно відсутньою чи про оголошення її померлою (за наявності);
- копію документа, що посвідчує особу;
- документ із реєстраційним номером облікової картки платника податків (за наявності);
- інформацію про роботодавця: прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) роботодавця - фізичної особи, реєстраційний номер облікової картки платника податків або індивідуальний податковий номер (для фізичної особи - підприємця) (за наявності такого у роботодавця);
- копію примірника трудового договору або наказу (розпорядження) про прийняття на роботу, а у випадку їх відсутності – відомості про трудову діяльність з реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування;
- копію трудової книжки (за наявності).

Датою припинення трудового договору вважається день подання заяви працівником.

Протягом трьох робочих днів із дня надходження інформації про припинення трудового договору Пенсійний фонд України вносить відповідну інформацію до реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Не раніше, ніж через 3 дні після подання заяви орган центру зайнятості на вимогу працівника на підставі відомостей з реєстру застрахованих осіб вносить запис про припинення трудового договору до трудової книжки, яку надав працівник, із зазначенням причини звільнення відповідно до пункту 81 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України.

6. Особливості поновлення виплати та доставки пенсій на деокупованих територіях

[Постановою Кабінету Міністрів України від 14 жовтня 2022 р. № 1170](#) внесені зміни до попередньої Постанови від 26.02.2022 р. № 162 «Про особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану», зокрема:

- Зобов'язано Пенсійний фонд України терміново без звернень одержувачів забезпечити відновлення виплати пенсій, яка була припинена в період з 1 серпня 2022 року відповідно до [пункту 4](#) частини першої статті 49 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (неотримання призначеної пенсії протягом 6 місяці підряд), у разі отримання повідомлення від АТ «Укрпошта» про відновлення технічної можливості здійснювати виплати пенсій у деокупованих населених пунктах територіальних громад Запорізької, Донецької, Луганської, Миколаївської, Харківської або Херсонської областей.
- Виплату пенсій, що була відновлена, проводить АТ «Укрпошта» особисто одержувачу. В разі неотримання одержувачами пенсій протягом двох виплатних періодів виплата пенсій проводиться шляхом перерахування на їхні поточні рахунки, які відкриваються в уповноваженому банку за зверненням органів Пенсійного фонду України, без отримання від одержувачів заяв про виплату пенсії.

[Постанова діє з 19.10.2022 р.](#)

8.

7. Зміни до Порядку здійснення реабілітаційних заходів

Механізм здійснення реабілітаційних заходів із надання у державних реабілітаційних закладах комплексних реабілітаційних (абілітаційних) послуг особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, дітям віком до трьох років, які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності (з метою запобігання виникненню інвалідності), а також особам, визначеним в абзацах шостому і сьомому статті 4 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», був затверджений [Постановою Кабінету Міністрів України від 19.01.2022 року № 31](#) незадовго до початку повномасштабної військової агресії РФ проти України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.2022 р. № 1116 до вказаного Порядку [були внесені перші зміни](#), відповідно до яких у період воєнного стану заява про отримання реабілітаційних (абілітаційних) послуг подається не до органу соціального захисту населення за задекларованим/зареєстрованим місцем проживання (перебування) отримувача, а за місцем фактичного перебування отримувача, зокрема надсилається поштою.

[Постанова набрала чинності 07.02.2022 р.](#)

8. Оновлено перелік поважних причин неприбуття чи несвоєчасного прибуття військовозобов'язаного до територіального центру комплектування та соціальної підтримки для призову на збори

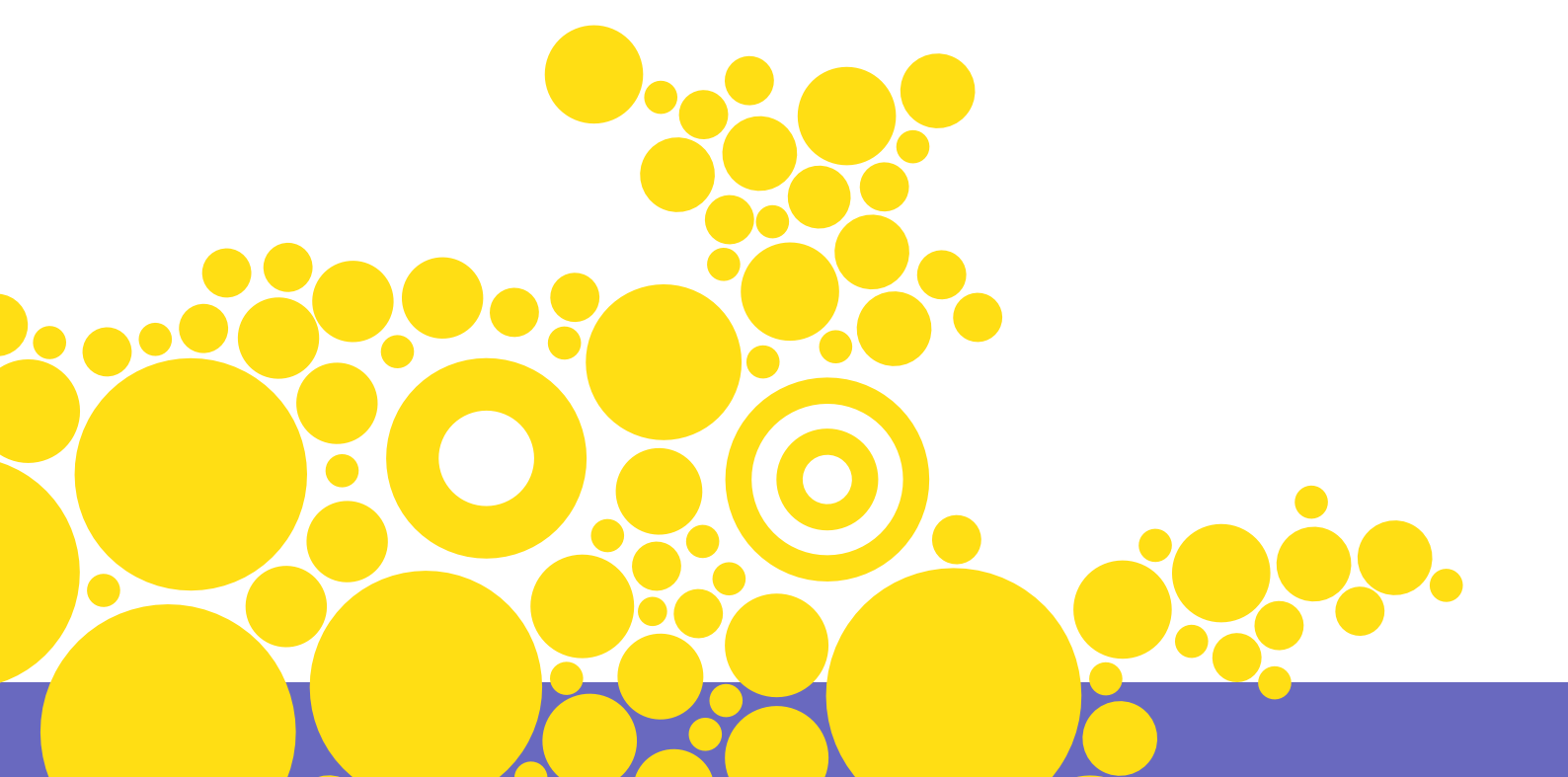
Постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2022 р. № 1108 було внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 28.07.2010 р. № 673 «Про затвердження переліку поважних причин неприбуття чи несвоєчасного прибуття військовозобов'язаного чи резервіста для призову на збори».

Зокрема перелік поважних причин неприбуття для призову на збори в пункт і в строк, встановлений керівником відповідного територіального центру комплектування та соціальної підтримки (Центрального управління або регіонального органу СБУ, відповідного підрозділу Служби зовнішньої розвідки), зараз є наступним:

- смерть близького родича (батьків, дружини, дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича дружини (чоловіка), яка сталася пізніше, ніж за сім діб до дати початку зборів;
- хвороба або необхідність догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною, а також батьками своїми чи дружини (чоловіка), які проживають разом із військовозобов'язаним чи резервістом, у разі неможливості догляду за хворим іншим близьким родичем;
- здійснення стосовно військовозобов'язаного чи резервіста кримінального провадження, а також застосування до нього адміністративного стягнення або кримінального покарання, яке робить неможливим його прибуття;
- потрапляння під вплив надзвичайної ситуації, яка виникла під час призову на збори і стала перешкодою своєчасному прибуттю;
- складання державних іспитів у вищих навчальних закладах.

Наявність кожної поважної причини має бути підтверджена відповідною довідкою.

Постанова діє з 05.10.2022 р.

9. Зміни в порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб

Уряд [Постановою від 30.09.2022 р. № 1094](#) вніс зміни до Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою КМУ від 19.03.2022 р. № 333 (далі – Порядок № 333).

Уточнено сферу дії Порядку № 333. Тепер така компенсація надаватиметься за розміщення двох категорій осіб:

- які перемістилися з Криму, громад, визначених переліком відповідно до Положення про інформаційну систему формування переліку територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), затвердженого постановою КМУ від 07.05.2022 р. № 562;
- житло яких зруйноване або непридатне для проживання внаслідок пошкодження, інформація про яке внесена до Державного реєстру майна, пошкодженого та знищеного внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації, або щодо якого подано документальне підтвердження від органів місцевого самоврядування факту пошкодження/знищення нерухомого майна внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених військовою агресією російської федерації.

10.

Також додано уточнення щодо розрахунків за минулі періоди. Так, за безоплатне тимчасове розміщення осіб, які після 24.02.2022 р. перемістилися з Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької та Київської областей, м. Києва, Луганської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської та Чернігівської областей, здійснюється компенсація за умови їх розміщення у вересні 2022 року. Компенсація за безоплатне тимчасове розміщення таких осіб здійснюється за заявами, що були подані не пізніше, ніж 05.10.2022 р. відповідно до п. 5 Порядку № 333. Заяву приймають виконавчий орган сільської, селищної, міської ради, районні в м. Києві держадміністрації, військова адміністрація і вносять відомості про неї в інформаційно-аналітичну систему.

Постанова № 1094 уточнила, що в разі неможливості внести інформацію в систему слід повідомити про це обласну військову адміністрацію, Мінрегіон. А також ОМС, військова адміністрація в такому випадку має узагальнити наведену в заявах інформацію та сформувати перелік згідно з додатком 3 (нова редакція Порядку № 333 не містить додатка 3, ми думаємо, що йдеться про Перелік осіб, які розмістили внутрішньо переміщених осіб та подали заяву про отримання компенсації витрат – додаток 5), який подають до відповідної обласної військової адміністрації, Київської міської військової адміністрації з використанням системи електронної взаємодії органів виконавчої влади, а в разі відсутності відповідних технічних можливостей – за допомогою електронної пошти.

Також Постановою про внесення змін до Порядку 333 встановлено, що протягом 01.10.2022 р. – 31.03.2023 р. сума компенсації визначається на рівні 30 грн за людину-день (до 01.10.2022 – залишено на рівні 14,77 грн).

Відтепер проведення компенсації здійснюватиме Товариство Червоного Хреста в Україні, якому передаватимуться всі особисті дані одержувачів виплат.

У зв'язку з чим серед [додатків](#) до Постанови також відбулися зміни. Додатки № 3,4,7 виключені, а додатки 5,6 викладені в новій редакції.

Ці зміни, важливі для всіх осіб, які розміщують у своїх домівках ВПО, набрали чинності 01.10.2022 р.

10. Зміни до порядку підтвердження стажу для призначення пенсій

Постановою від 27.09.2022 року № 1058 Кабінет Міністрів України вніс зміни до постанови від 12.08.1993 № 637 «Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсій за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній».

Цією Постановою серед іншого було внесено наступні зміни:

- Документи про стаж можуть приймати органи ПФУ в електронному вигляді з накладанням кваліфікованого електронного підпису. Вони є підставою для внесення відомостей до частини персональної електронної облікової картки в Реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування.
- Стаж для призначення пенсії також може підтверджуватися на підставі виписки або довідки, складеної на основі даних, наявних в інформаційних (автоматизованих) та/або інформаційно-комунікаційних системах підприємств, установ, організацій.
- Стаж не може бути підтверджений на підставі членських квитків профспілок, де є відмітки про сплату страхових внесків (до поточних змін така можливість була передбачена).
- Періоди роботи осіб, які займаються веденням особистого селянського господарства, відтепер можуть зараховуватися до стажу не тільки на підставі довідки з Пенсійного фонду про сплату внесків, але й за наявності платіжних доручень, квитанцій установ банків, документів, що підтверджують поштовий переказ, інших документів про сплату страхових внесків.
- Так само уточнено перелік документів, якими можна підтвердити підприємницьку діяльність до 2004 року. А саме за умови підтвердження її здійснення документами про сплату страхових внесків: платіжними дорученнями, квитанціями установ банків, документами, що підтверджують поштовий переказ, інформацією Пенсійного фонду України про сплату страхових внесків (за наявності).
- До стажу зараховується період проживання дружини військовослужбовця з чоловіком у місцевостях, де була відсутня можливість її працевлаштування за спеціальністю. Відтепер це підтверджується не лише довідками, виданими командирами (начальниками) військових частин та військових навчальних закладів, а й довідками підприємств, установ і організацій, або довідками, що видають територіальні центри комплектування та соціальної підтримки.

Якщо для зарахування стажу використовуються дані свідків, які б знали заявника по спільній роботі, то такі свідки мають надати власні документи про роботу в часи, щодо яких відсутні відомості в особи, яка бажає підтвердити стаж для призначення пенсії. До того ж особа, яка приводить свідків, має документально підтвердити пошкодження чи знищення майна і, відповідно, документів.

Передбачено також такі нововведення щодо пільгового стажу:

- Тепер для цього можна використовувати не лише довідки, видані на підставі первинних документів, але й складені на основі даних, наявних в інформаційних (автоматизованих) та/або інформаційно-комунікаційних системах підприємств, установ, організацій.
- Дозволено підтверджувати пільговий стаж даними з реєстру застрахованих осіб у разі, якщо підприємство знаходиться не тільки в Донецьку, Луганську чи Криму, але й на інших територіях, окупованих після 24.02.2022 р.
- У разі знищення архівів підприємств у зв'язку з бойовими діями пільговий стаж може підтверджуватися на спеціальних комісіях.

Постанова Кабінету Міністрів України зі змінами набрала законної сили наприкінці вересня 2022 р.

11. Реформа у сфері житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 р. № 1041 було внесено зміни до деяких питань надання житлових субсидій та пільг на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу.

За рішенням уряду розпочинається поетапна передача функцій адміністрування житлових субсидій та пільг Пенсійному фонду України.

Вже з 01 жовтня Пенсійний фонд України здійснює виплату призначених органами соціального захисту населення житлових субсидій та пільг. Виплати будуть проводитись незалежно від того, чи є субсидіант або пільговик пенсіонером.

До 01 грудня 2022 року порядок звернення за призначенням субсидій та механізм призначення житлових субсидій та пільг не змінюється. Всі дані для виплат надійдуть до Пенсійного фонду України в електронному вигляді.

Прийом документів від громадян та призначення виплат у жовтні-листопаді продовжують здійснювати органи соціального захисту населення.

Від 01 грудня 2022 року звертатися за оформленням житлових субсидій та пільг слід до органів Пенсійного фонду України, які працюють за принципом екстериторіальності. Тобто подавати заяви можна в будь-який сервісний центр Пенсійного фонду України, незалежно від місця проживання громадян.

Таке рішення прийнято зокрема з метою забезпечення права на належні пільги особам, які були вимушені покинути свої домівки через повномасштабну військову агресію російської федерації проти України. Всі громадяни, які мають право на відповідні пільги, продовжуватимуть їх отримувати за місцем фактичного перебування. Виплати будуть надходити, як і раніше, на карткові рахунки або через АТ «Укрпошта».

12. Військовий облік жінок

Законом України «Про внесення змін до статті 1 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 7 жовтня 2022 року № 2664-IX поставлено крапку у питанні обов'язкового військового обліку для жінок.

Змінами до ч. 11 ст. 1 Закону передбачено, що обов'язковому військовому обліку підлягають виключно жінки, які придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком і закінчили заклади професійної (професійно-технічної), фахової передвищої або вищої освіти та здобули медичну або фармацевтичну спеціальність.

А жінки, які мають спеціальність та/або професію, споріднену з відповідною військово-обліковою спеціальністю, визначеною в переліку, затвердженому Міністерством оборони України, та придатні до проходження військової служби за станом здоров'я та віком, окрім зазначених в абзаці першому цієї частини, беруться на військовий облік військовозобов'язаних за їхнім бажанням.

Закон № 2664-IX набрав чинності 26.10.2022 р.

13. Оновлено перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні)

Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 17.10.2022 р. № 233 «Про внесення змін до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 25 квітня 2022 року № 75» було викладено новий перелік територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні) станом на 10 жовтня 2022 року.

14. Внесено зміни до Законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

Президент України підписав Закон України від 21.09.2022 року № 2620-IX «Про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», відповідно до якого викладеного в новій редакції Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Змінами передбачається реформа державного управління – приєднання Фонду соціального страхування України до Пенсійного фонду України з 01 січня 2023 року.

Також визначаються завдання Кабінету Міністрів України модернізувати систему державного соціального страхування та Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування для покращення обліку та контролю над здійсненням страхових виплат. А також врегулювати питання зарахування коштів від реалізації майна фондів соціального страхування на поповнення дохідної частини спеціальних бюджетів за видами соціального страхування.

13.

За прийнятим Законом № 2620-IX багато послуг і виплат буде скасовано, а саме:

- право працівника на лікування та реабілітацію в санаторно-курортних закладах після перенесення захворювань і травм;
- надання допомоги, яку працівники отримують під час перебування в реабілітаційних відділеннях санаторно-курортного закладу після перенесених захворювань і травм;
- обов'язок оплачувати вартість придбаних інструментів, протезів, інших пристосувань та відшкодувати потерпілому інші необхідні витрати, пов'язані з його професійною підготовкою (фінансування таких заходів перекладається на державний бюджет в разі затвердження програм фінансування);
- обов'язок фінансувати витрати на медичну та соціальну допомогу, в тому числі на додаткове харчування, придбання ліків, спеціальний догляд, побутове обслуговування, протезування, реабілітацію у сфері охорони здоров'я, санаторно-курортне лікування, придбання спеціальних засобів пересування тощо.

Працівників, які отримали інвалідність внаслідок нещасного випадку на виробництві, позбавляють:

- можливості отримати безоплатно путівку на санаторно-курортне лікування або самостійно придбати її з подальшим компенсуванням її вартості – замість цього залишається лише компенсація витрат на проїзд до/від місця лікування;
- права на додаткову оплачувану відпустку на період санаторно-курортного лікування;
- права на безоплатне чи пільгове отримання автомобіля або компенсацію його вартості в разі самостійного придбання.

Закон набирає чинності 01.01.2023 р.

15. Надання статусу учасника бойових дій добровольцям

Постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2022 р. № 1193 внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413, якою затверджено Порядок надання та позбавлення статусу учасника бойових дій (УБД).

Назву постанови доповнено словами «у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України». Отже, дія цієї постанови тепер розповсюджується на всіх захисників і захисниць, а не лише на тих, які брали участь у бойових діях на території Луганської та Донецької областей.

Також до переліку осіб, які мають право на отримання статусу УБД, внесено добровольців Сил територіальної оборони, які брали безпосередню участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, за умови виконання ними особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань, проведення розвідувальних заходів, зокрема, які отримали поранення, контузії, каліцтва.

Підставою для надання особам, які брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, статусу учасника бойових дій є не менше, ніж один із таких документів:

- витяги (копії) з бойових донесень;
- витяги з журналів бойових дій (оперативних завдань, ведення оперативної обстановки);
- витяги з вахтових журналів;
- витяги з польотних листів;
- витяги з матеріалів спеціальних (службових) розслідувань за фактами отримання поранень, контузій, каліцтв.

До зазначених документів особи за власним бажанням можуть додавати інші документи, які містять докази та підтверджують факт виконання ними особисто або у складі військової частини (органу, підрозділу), установи та закладу бойових (службових) завдань.

Постанова набуде чинності після її офіційного опублікування.

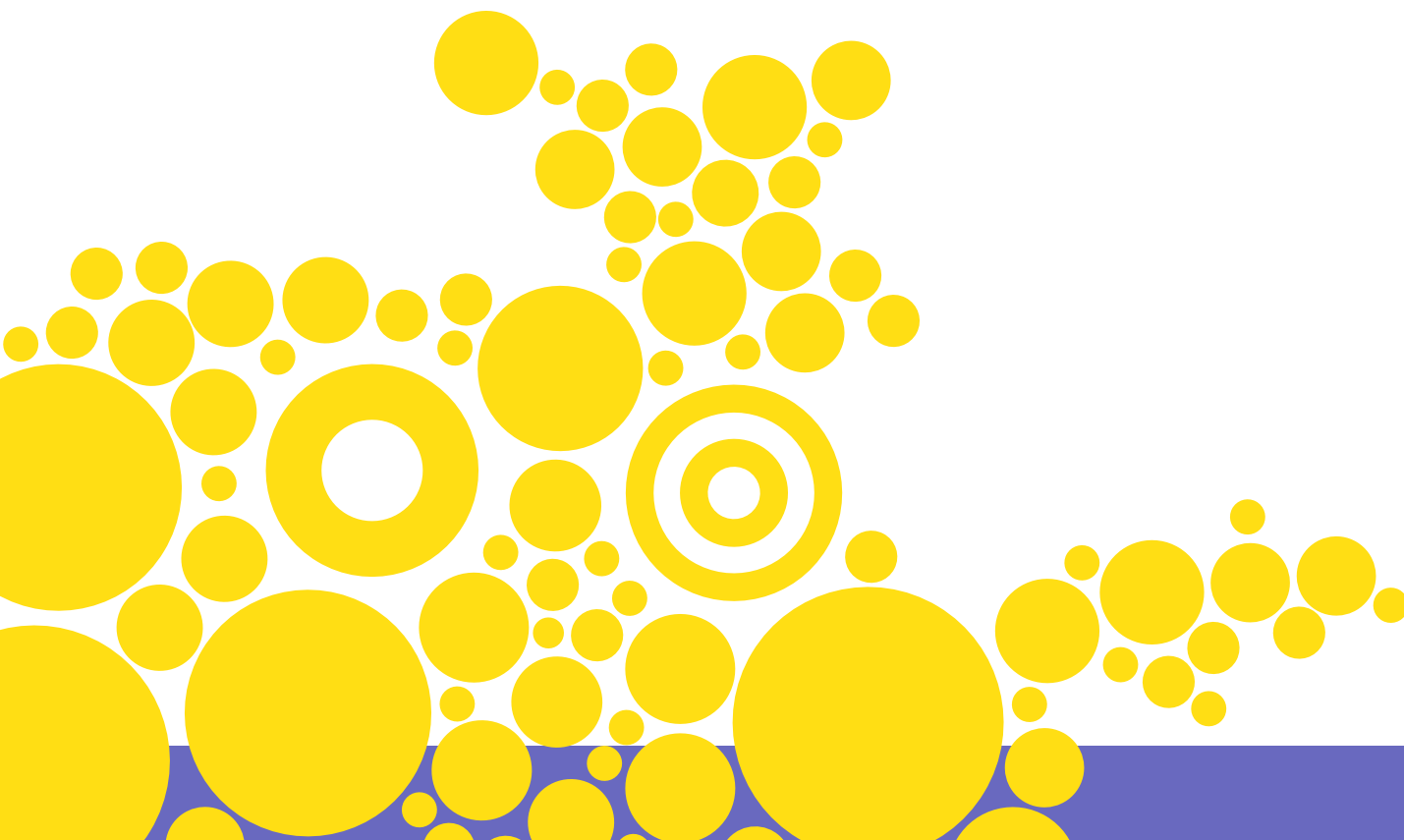
16. Зростає вартість термінового оформлення внутрішнього та закордонного паспортів

Відповідно до [Постанови Кабінету Міністрів України від 14.10.2022 р. № 1180](#) «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 2 листопада 2016 р. № 770», зростає вартість:

- оформлення паспорта громадянина України протягом 10 днів – із 252 до 496 грн;
- оформлення паспорта громадянина України для виїзду за кордон за 3 або 7 днів – із 704 до 992 грн;
- оформлення та обміну проїзного документа біженця – з 226 до 452 грн;
- оформлення та обміну посвідчення біженця, крім оформлення посвідчення біженця вперше – із 168 до 336 грн;
- оформлення та обміну посвідки на тимчасове проживання – із 352 до 452 грн;
- оформлення та обміну карти мігранта – із 199 до 399 грн.

Крім того, через 6 місяців після скасування воєнного стану оформлення закордонного паспорта за 20 днів подорожчає з 352 до 496 грн.

Постанова набирає чинності з 01.11.2022 р.

17. Впровадження експериментального проекту щодо оформлення на території України посвідчення особи на повернення в Україну

Постановою КМУ від 21.10.2022 р. № 1201 «Про реалізацію експериментального проекту щодо оформлення на території України посвідчення особи на повернення в Україну» було запроваджено «процедуру реалізації експериментального проекту щодо оформлення на території України посвідчення особи на повернення в Україну громадянам України, а також особам, визаним Україною особами без громадянства, або особам без громадянства, які постійно проживають в Україні, що примусово переміщені на територій держави, визнаної Україною державою-агресором або державою окупантом, на ім'я яких із застосуванням засобів Єдиного державного демографічного реєстру оформлено паспорт громадянина України та/або паспорт громадянина України для виїзду за кордон, або посвідку на постійне проживання, або посвідку на тимчасове проживання або стосовно яких прийнято рішення про визнання особою без громадянства чи наявна інформація про оформлення паспорта громадянина України, яка зафіксована у формі електронних даних у відомчій інформаційній системі ДМС, а також особам у віці до 18 років, стосовно яких відсутня інформація в Реєстрі або відомчій системі ДМС».

Оформлення посвідчення особі (без її присутності) здійснює ДМС на підставі звернення одного з батьків або іншого законного представника особи у віці до 18 років (далі – законний представник), одного з батьків, подружжя, повнолітньої дитини, рідного (повнорідного, неповнорідного) брата/сестри (далі – член сім'ї) або офіційного звернення Мінреінтеграції.

Оформлення посвідчення здійснюється безоплатно протягом п'яти робочих днів із дня подання заяви-анкети, яку оформлює працівник ДМС на особистому прийомі.

Посвідчення оформлюється строком дії до трьох місяців.

Для оформлення посвідчення законний представник, член сім'ї звертається до будь-якого територіального органу ДМС.

ДМС має право відмовити в оформленні посвідчення, якщо:

- стосовно оформлення посвідчення звернувся законний представник або член сім'ї, повноваження якого щодо отримання посвідчення не підтверджено відомостями Державного реєстру актів цивільного стану громадян або документально;
- документи та інформацію, необхідні для оформлення посвідчення, законний представник, член сім'ї, Мінреінтеграції подали не в повному обсязі;
- дані, отримані з відомчих інформаційних систем, баз даних Реєстру, відомчої системи ДМС, не підтверджують інформацію, подану законним представником, членом сім'ї, Мінреінтеграції, або її обсяг недостатній для ідентифікації особи.

Постанова набирає чинності 14.11.2022 р.

18. Деякі питання реалізації актів законодавства у сфері міграції в умовах воєнного стану щодо чинності документів, що посвідчують особу, строк дії яких сплинув після введення правового режиму воєнного стану

Постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2022 р. № 1202 «Деякі питання реалізації актів законодавства у сфері міграції в умовах воєнного стану» встановлено, що посвідки на тимчасове чи постійне проживання, крім тих, що оформлені громадянам російської федерації, строк дії яких закінчився або які підлягають обміну відповідно до законодавства після 24 лютого 2022 р., підтверджують законні підстави для тимчасового чи постійного проживання в Україні та право на в'їзд в Україну на період воєнного стану та протягом 30 календарних днів із дня його припинення чи скасування.

Іноземці або особи без громадянства, крім громадян російської федерації, зобов'язані в установленому законодавством порядку подати документи для обміну таких посвідок на тимчасове чи постійне проживання протягом 30 календарних днів із дня припинення або скасування воєнного стану.

Паспорти громадян України у формі картки, строк дії яких закінчився за 30 днів до 24 лютого 2022 року та пізніше, а також паспорти громадянина України зразка 1994 року, до яких не вклеєно фотокартку особи в разі досягнення нею 25- чи 45-річного віку, строк вклеювання до яких настав за 30 днів до 24 лютого 2022 року та пізніше, є документами, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України й підлягають обміну або вклеюванню нових фотокарток відповідно до досягнутого віку протягом 30 календарних днів із дня припинення чи скасування воєнного стану.

Дата набрання постановою законної сили – 26.10.2022 р.

19. Деякі питання використання коштів для задоволення потреб евакуйованих осіб та осіб, які проживають у деокупованих населених пунктах

Кабінет Міністрів України постановою від 21.10.2022 р. № 1195 затвердив [Порядок використання коштів для задоволення потреб евакуйованих осіб та осіб, які проживають у деокупованих населених пунктах](#).

Постановою встановлено наступне:

1

До затвердження Міністерством з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій порядку проведення перевірки даних про осіб, які вже отримали грошову допомогу цивільному населенню, що евакуюється, або допомогу на проживання, передбачену Порядком надання допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам, затвердженням постановою Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам», грошова допомога цивільному населенню, яке евакуюється, надається без проведення такої перевірки.

2

Одержувачі коштів, які їх отримали з відкритого Міністерством соціальної політики у Національному банку поточного рахунка для надходження коштів у національній та іноземній валюті від фізичних та юридичних осіб, резидентів і нерезидентів як благодійної пожертви, гуманітарної допомоги, грантів та дарунків відповідно до Порядку надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2022 р. № 220 «Питання надання гуманітарної та іншої допомоги цивільному населенню в умовах воєнного стану в Україні», у разі виникнення залишку коштів повертають їх на поточний рахунок.

Надання грошової та гуманітарної допомоги евакуйованим українцям і мешканцям звільнених територій відбуватиметься за рахунок коштів, що надходять на гуманітарний рахунок Мінреінтеграції, відкритий у Національному банку. На нього зможуть надходити кошти донорів.

За рішенням комісії, що буде створена при Мінреінтеграції, кошти на закупівлю продуктів, одягу, ліків, а також на евакуацію громадян та облаштування місць їх компактного розміщення за потреби передаватимуть обласним військовим адміністраціям.

Постанова набере чинності 01.11.2022 р.

20. Зміни до процедури продовження строку дії закордонних паспортів, вклеювання до них фотокарток дітей

Уряд змінив процедуру продовження строку дії закордонних паспортів та вклеювання до них фотокарток дітей. Відповідну [Постанову № 1185 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 170»](#) прийнято 18.10.2022 р.

Відтепер вклеїти фотокартки дітей до закордонного паспорта батьків або продовжити закордонний паспорт можливо:

- якщо територіальні органи/підрозділи міграційної служби, посольства або консульські установи не мають технічної можливості (відсутнє підключення до Єдиного державного демографічного реєстру) оформити новий закордонний паспорт;
- у зв'язку з необхідністю термінового виїзду за кордон, пов'язаною з нагальною потребою в лікуванні від'їжджаючого, від'їздом особи, яка супроводжує тяжкохворого, чи смертю родича, який проживав за кордоном.

Крім того, низка змін стосується процедур продовження строку дії закордонного паспорта:

- строк дії закордонного паспорта продовжується на п'ять років із дати подання заяви про продовження строку його дії;
- заява про продовження дії паспорта може бути подана до закінчення строку його дії, але не раніше, ніж за два місяці до дати його закінчення;
- строк дії закордонного паспорта, виданого до запровадження оформлення паспорта для виїзду за кордон, зразок бланка якого затверджено постановою КМУ від 23 грудня 2004 року № 1725, не продовжується;
- у разі продовження строку дії закордонного паспорта дитині, яка не досягла 16 років, за бажанням її законного представника, в такий документ вклеюється фотокартка із зображенням дитини, яке відповідає віку, досягнутому нею на момент звернення;
- якщо йдеться про продовження строку дії закордонного паспорта для виїзду за кордон дитини віком від 16 до 18 років, фотокартка вклеюється за бажанням дитини.

Дата набрання постановою законної сили – 22.10.2022 р.

Ця публікація стала можливою в рамках програми «Єднання заради дії», що впроваджується IREX разом з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Стабілізуєш суппорт сервісез» та за підтримки Державного департаменту США.

Вміст є виключною відповідальністю Благодійної організації «Благодійний фонд «Стабілізуєш суппорт сервісез» і не обов'язково відображає погляди IREX та Державного департаменту США.

Якщо у вас виникли питання, або ви бажаєте отримати фахову консультацію, будь ласка, зв'яжіться з нами.

Якщо ви хочете з нами зв'язатися,

✉ пишіть нам на пошту via@radnyk.org

🌐 Більше інформації на нашому сайті:

